

2. Bondarenko, A. V. Influence of sports tourism on personality development / A. V. Bondarenko, G. V. Bondarenko // Econ. and humanitarian. issled. regions. - 2015. - No. 6. - P. 99-101.
3. Grineva, TI Assessment of the readiness level of 10–12 years old boys under the influence of sports tourism / TI Grineva, LN Taran Sports tourism as a kind of sport and a form of activity Physical Culture. Sport. Tourism. Motor Recreation. 2017. Vol. 2, no. 2 119 // Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical. education and sports. - 2012. - No. 1. - P. 49–52.
4. Dolgoplov, LP Methodology of rock training on artificial terrain (climbing walls) in sports mountain tourism at the stage of initial training / LP Dolgoplov, AI Kuznetsov // Resorts. Service. Tourism. - 2013. - No. 1 (18). - S. 80–83.
5. Ivanov, V. D. Sports law: concept, subject, sources, problems and development prospects / V. D. Ivanov, A. A. Orekhova, M. M. Rakitin // Education and science in modern times. conditions. - 2016. - No. 4 (9). - S. 257–261.
6. Ovchinnikov, Yu. D. Pedagogical and ergonomic biomechanics at school / Yu. D. Ovchinnikov // Health-saving education: modern factors of development: team. monograph - Samara, 2016. - P. 39-51.
8. Ovchinnikov, Yu. D. Subject and its structural and functional orientation / Yu. D. Ovchinnikov // Materials of the scientific and scientific-methodical conference of the teaching staff of the Kuban State University of Physical Culture, Sports and Tourism. - Krasnodar, 2016. - T. 1. - S. 156-158.
9. Roleder, LN Features of sports tourism in the university / LN Roleder // Young scientist. - 2016. - No. 5 (109). - S. 772–774.
10. Smorchkov, V. Yu. Basic components and criteria of psychophysical readiness of a person in sports tourism / V. Yu. Smorchkov, GN Golubeva // Sovrem. sciences. technologies. - 2016. - No. 10-1. - S. 190-194.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.2(130).26

Турчин Т. М.
завідувач кафедри педагогіки,
початкової освіти та освітнього менеджменту,
професор, доктор педагогічних наук,
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Легін В. Б.

доцент кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти, кандидат педагогічних наук,
Кременецька обласна
гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Височан Л. М.
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти
ДВНЗ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Плетеницька Л. С.

кандидат педагогічних наук
доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя тєфаника»

Томченко М. А.,
кандидат філологічних наук, викладач кафедри психології, Запорізький національний університет
Максимчук Б. А.
професор, доктор педагогічних наук,
професор кафедри фізичної культури, біології та основ здоров'я,
Ізмаїльський державний гуманітарний університет

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ З ШКОЛЯРАМИ

Курси «фізичне виховання» та «підвищення спортивної майстерності» становлять важливу складову всього процесу підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з фізичного виховання. Варто зауважити, що предмет «фізичне виховання» має бути професійно спрямованим, бо практикою фізичного виховання, науковими дослідженнями рекомендується трансформувати цей курс із суто практичного напрямку в професійно-педагогічний, увівши до «фізичного виховання» – теоретичний, методичний, організаційно-педагогічний блоки. Предметом «фізичне виховання» розв'язуються завдання з підвищення рівня фізичної підготовленості й поліпшення якості професійно-педагогічної підготовки студентів. Вивчення предмета «фізичне виховання» передбачає, крім розв'язання завдань зміцнення здоров'я і фізичного розвитку студентів, також і оволодіння технікою окремих видів спорту, методикою навчання окремих вправ шкільної програми, методичних прийомів, способів організації навчальної діяльності й методикою вибраного виду спорту. Практичні заняття з «теорії та методики фізичного виховання» передбачають формування професійної готовності як цілісного стану певних реалій. Приклади відновлення різноманітних форм позакласної, позаурочної, а також позашкільної роботи відповідно до їх функцій у системі загальної освіти, вказують на можливість забезпечення різнобічного розвитку рухових якостей учнів, сприяння збереженню і зміцненню психічного і фізичного здоров'я дітей усіх вікових груп. Ураховуючи вже сказане, ми пропонуємо формування професійних якостей у студентів

факультету підготовки вчителів початкових класів проводити на заняттях з фізичного виховання зі спортивною спрямованістю.

Ключові слова: фізичне виховання, підвищення спортивної майстерності, рухова активність, зміцнення здоров'я, фізичний розвиток.

Турчин Т. Н., Легин В. Б., Высочан Л. М., Плетеницкая Л. С., Томченко М. А., Максимчук Б. А.
Профессиональная подготовка будущих учителей начальных классов в контексте использования новых педагогических технологий в работе со школьниками. Курс «физическое воспитание» и «повышение спортивного мастерства» составляют важную составляющую всего процесса подготовки будущих учителей начальной школы к работе по физическому воспитанию. Стоит заметить, что предмет «физическое воспитание» должно быть профессионально направленным, ибо практикой физического воспитания, научными исследованиями рекомендуется трансформировать этот курс с чисто практического направления в профессионально-педагогический, введя в «физического воспитания» - теоретический, методический, организационно-педагогический блоки. Предметом «физическое воспитание» решаются задачи по повышению уровня физической подготовленности и улучшения качества профессионально-педагогической подготовки студентов. Изучения предмета «физическое воспитание» предусматривает, кроме решения задач укрепления здоровья и физического развития студентов, также и овладение техникой отдельных видов спорта, методикой обучения отдельных упражнений школьной программы, методических приемов, способов организации учебной деятельности и методики избранного вида спорта. Практические занятия по «теории и методике физического воспитания» предусматривают формирование профессиональной готовности как целостного состояния определенных реалий. Примеры восстановления различных форм внеклассной, внеурочной, а также внешкольной работы в соответствии с их функциями в системе общего образования, указывают на возможность обеспечения разностороннего развития двигательных качеств учащихся, содействие сохранению и укреплению психического и физического здоровья детей всех возрастных групп. Учитывая уже сказанное, мы предлагаем формирования профессиональных качеств у студентов факультета подготовки учителей начальных классов проводить на занятиях по физическому воспитанию со спортивной направленностью.

Ключевые слова: физическое воспитание, повышение спортивного мастерства, двигательная активность, укрепление здоровья, физическое развитие.

Tamara Turchyn, Lehin Viktoriia, Lesja Vysochan, Lidia Pletenicka, Maryna Tomchenko, Borys Maksymchuk.
Vocational training of future primary school teachers in the use of new pedagogical technologies in working with pupils. The courses «physical education» and «increasing sportsmanship» are an important part of the entire process of preparing future primary school teachers for physical education. It is worth noting that the subject «physical education» should be professionally directed, because it is recommended to transform this course from a purely practical direction into a vocational and pedagogical one, introducing into «physical education» - theoretical, methodological, organizational and pedagogical blocks. The subject «physical education» addresses the tasks of improving the level of physical fitness and improving the quality of vocational and pedagogical training of students. The study of the subject «physical education» provides, in addition to solving the problems of strengthening the health and physical development of students, as well as mastering the technique of certain sports, the methods for teaching individual exercises of the school curriculum, methodological techniques, methods for organizing educational activities and the methodology of the chosen sport. Practical classes on the «theory and methods of physical education» provide for the formation of professional preparedness as a holistic state of certain realities. Examples of the restoration of various forms of out-of-class work in accordance with their functions in the general education system indicate the possibility of ensuring the versatile development of motor qualities of pupils, promoting the preservation and strengthening the mental and physical health of children of all age groups. Considering what has already been said, we propose the formation of professional qualities among students of the faculty for the training of primary school teachers to be held in physical education classes with a sports orientation.

Keywords: physical education, increasing sportsmanship, motor activity, health promotion, physical development.

Постановка проблеми. Курси «фізичне виховання» та «підвищення спортивної майстерності» становлять важливу складову всього процесу підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з фізичного виховання. Варто зауважити, що предмет «фізичне виховання» має бути професійно спрямованим, бо практикою фізичного виховання, науковими дослідженнями рекомендується трансформувати цей курс із суто практичного напрямку в професійно-педагогічний, увівши до «фізичного виховання» – теоретичний, методичний, організаційно-педагогічний блоки. Предметом «фізичне виховання» розв'язуються завдання з підвищення рівня фізичної підготовленості й поліпшення якості професійно-педагогічної підготовки студентів.

Вивчення предмета «фізичне виховання» передбачає, крім розв'язання завдань зміцнення здоров'я і фізичного розвитку студентів, також і оволодіння технікою окремих видів спорту, методикою навчання окремих вправ шкільної програми, методичних прийомів, способів організації навчальної діяльності й методикою вибраного виду спорту. Практичні заняття з «теорії та методики фізичного виховання» передбачають формування професійної готовності як цілісного стану певних реальій. Це вимагає комплексного застосування знань про закономірності розвитку дитячого організму (предмети медико-біологічного циклу), міжособистісні стосунки й основи теорії навчання (психолого-педагогічні дисципліни), принципи й методи навчання фізичних вправ, способи організації учнів, засоби фізичного виховання, методи розвитку фізичних якостей (теоретичний курс «теорії та методики фізичного виховання»), техніка й методика навчання окремих вправ (курс «фізичне виховання») [1].

Аналіз актуальних досліджень. У контексті нашого дослідження актуальним є розгляд методики організації

спортивно-масової роботи, яку розробила група вчених на чолі з В.Бальсевичем [2; 3; 4]. Вони творчо перенесли свої напрацювання в спорті технології в сферу фізичного виховання, назвавши їх спортивно орієнтованим фізичним вихованням, або спортизацією.

Провідна ідея спортивно орієнтованої організації фізичного виховання учнів загальноосвітньої школи полягає в пошуках організаційно-методичного розв'язання виявленої суперечності між наявними реальними відпрацьованими в спортивній практиці та формами й методами цілеспрямованого перетворення фізичного потенціалу дитини, підлітка і дорослої людини за відсутності умови таких реалій у практиці фізичного виховання школярів [3].

Науковці визначають спортивно орієнтоване фізичне виховання як особливу педагогічну технологію, яку засновано на адаптації досягнень у сфері спорту на користь цілеспрямованого перетворення фізичного потенціалу підростаючого покоління за допомогою тренування як провідного і найефективнішого способу такого перетворення [4].

У методологічному сенсі такий підхід стає потребою в пошуці, перш за все принципових особливостей спортивної підготовки, які, по-перше, зумовлюють незаперечну її успішність і, по-друге, можуть бути реально використані в практиці фізичного виховання [3].

Таку інноваційну форму фізичного виховання школярів засновано на таких, зокрема, положеннях, як;

- організація процесу тренування;
- організація фізичного виховання на основі виду спорту;
- надання учневі можливості вибору виду спорту;
- надання учневі можливості переходу з групи в групу;
- винесення занять за рамки обов'язкового шкільного розкладу;
- організація занять за навчально-тренувальними групами;
- три заняття на тиждень по дві академічні години на кожне з них;
- обов'язкове виконання нормативів базового компонента шкільної програми;
- проведення занять у вигляді тренування (заняття проводить тренер-викладач) [5; 4].

Мета полягає в теоретичному та методичному обґрунтуванні професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів у контексті використання нових педагогічних технологій у роботі з школярами.

Виклад основного матеріалу. Використання високих спортивних технологій, назване професором В. Бальсевичем спортизацією (або спортивно орієнтованим фізичним вихованням), може стати важливим резервом підвищення ефективності процесу фізичного виховання і спорту, масового залучення дітей до фізкультурно-спортивних занять.

Інноваційна суть організації процесу спортивно орієнтованого фізичного виховання полягає в тому, щоб створити умови для подолання багатьох суперечностей, теперішніх у цій сфері, запропонувати таку форму організації фізичного виховання учнів, за якої був би неможливим недиференційований підхід до освоєння учнями фізичної і спортивної культури; це водночас створювало б реальну перспективу для їхнього ефективного фізичного вдосконалення переважно в поєднанні з індивідуальними потребами, здібностями і рівнем домагань кожного учня.

Одним із завдань навчальної діяльності вчителя початкової школи з фізичного виховання є наукове обґрунтування можливостей інноваційних технологій організації спортивно-масової роботи у початковій школі на основі спортивно орієнтованого фізичного виховання. Однією з причин втілення ідеї спортизації фізичного виховання в загальноосвітній школі, на яку вказує В.Бальсевич, є потенційний вплив на спорт найновіших фахових досягнень, виявлення й розвиток нових талантів в учнів дошкільного і шкільного віку [2].

Означена мета, певна річ, важлива, але, як нам уявляється, не менш важливим є також і надання школярам можливості залучитися і випробувати в собі культуру спорту. За нашим розумінням, спортизація фізичного виховання в школі не означає лише виявлення, розвиток і підготовка елітних спортсменів. На наш погляд, її мета глобальніша – надання всім учасникам (тобто школярам) можливості набуття корисного спортивного досвіду.

Спортизація фізичного виховання дозволяє учням випробувати на собі численні аспекти спортивного життя і спортивних змагань. Безумовно, в тій чи іншій мірі багато школярів виступали як учасники змагань або глядачі, беручи участь у першості школи з баскетболу або спостерігаючи за виступами учасників лижної естафети. Проте сам спорт і культура спорту багатогранні, не обмежені спортсменами і глядачами. На певному етапі розвитку сучасного суспільства вкрай складно уявити спорт без наявності тренерів, суддів, статистів, також і журналістів, фотокореспондентів і коментаторів. У кожному виді спорту є свої кумири, рекорди, статистика. Якщо не надати можливості школярам випробувати себе в ролі тренера, статиста, коментатора або судді змагань, а тільки створити для них умови для навчальних тренувань, то цим обмежується повне і глобальне розуміння школярами культури спорту [6].

Як про це вже йшлося, суть спортивно орієнтованого фізичного виховання полягає в тому, щоб учні школи могли, починаючи з 1-го класу, займатися з предмета «фізична культура» не тільки в класно-урочній формі, а й у навчально-тренувальних групах за вибором одного з культивованих у школі видів спорту. Обов'язкові уроки проводяться три рази на тиждень за вимогами академічного розкладу й у формі тренувальних занять з вільно обраного виду спорту. Учень може у будь-який час перейти на іншу спортивну спеціалізацію. Значний інтерес дітей до цієї форми занять усуває питання, яке стосується відвідування учнями занять, забезпечує систематичну тренувальну рухову активність.

Численні дослідження засвідчують: рівень фізичної підготовленості, теоретичних знань, інтересу до спорту у дітей тепер суттєво зріс [7]. Цікавим стало вивчення стилю життя школярів, їхньої поведінки, яка пов'язане зі здоров'ям учнів. Під час аналізу рівня фізичної культури школярів в освітніх установах близького зарубіжжя (м. Сургут, Росія) виявлено певні переваги школи № 32. Основний і найбільш важливий висновок, який впливає з аналізу результатів фізкультурного експерименту в цій школі, полягає в тому, що вже запропоновано нову форму організації навчального процесу з предмета «фізична культура»: вона виявилась значно ефективнішою, ніж дотепер застосовувані зразки організації фізичного

виховання в загальноосвітній школі.

Цілком очевидно, що умови навчання, які наявні в школі № 32 (8 спортивних залів, 12 вчителів фізичної культури) в їхньому масовому вияві створити важко. Тому вченими й практиками проведено низку інших педагогічних експериментів, якими модернізувались спортизоване фізичне виховання [7; 8]. Наприклад, у місті Чайковську (Росія) організовано муніципальну систему фізичного виховання, що дозволяє об'єднати можливості матеріально-технічної спортивної бази міста для розв'язання завдань спортивно орієнтованого фізичного виховання.

Навчально-тренувальні групи з певних видів спорту поширені в різних загальноосвітніх школах, спортивних школах, спортивних спорудах і базах міста такою мірою, щоб дитина або підліток, які навчаються в будь-якій муніципальній освітній установі, не відчували ніяких труднощів на заняттях.

Фахівці вказують на те, що за допомогою спортизованого фізичного виховання школярі з'ясовують ті аспекти спортивної підготовки, які формують особисту культуру атлета і, мабуть, становлять одне з найбільших досягнень спортивної і олімпійської культури взагалі. Це стосується й методів виховання характеру, високих якостей спортивного благородства, високої культури тренування, відновлення, самоконтролю, а також формування зібраності, організованості і завзятості в досягненні поставленої мети, здатності до багаторічної систематичної роботи над своїм вдосконаленням, уміння перемагати і програвати, не втрачаючи своєї гідності і віри в майбутній успіх [7].

Особливий методологічний сенс має технологічна установка на формування фізичної культури школяра як комплексу актуалізованих цінностей з фізичної культури. Варто при цьому вказати на важливість освоєння інтелектуального компонента фізичної культури, оволодіння знаннями законів побудови й розвитку рухів, правил тренування, методів відновлення, історії олімпійського руху. Розв'язання цієї важливої для формування справжньої фізичної культури школяра проблеми забезпечується внесенням до експериментальної програми теоретичних занять із курсу «основи фізкультурних знань», певних, умотивованих, з нашого погляду, доповнень, навіть деяких суттєвих змін.

У процесі освоєння нової технології спортивно орієнтованого фізичного виховання педагогічному колективу загальноосвітньої школи потрібно розв'язати цілий комплекс масштабних, різнорівневих завдань – від подолання інерції традиційних уявлень про фізичне виховання школярів, управлінських стереотипів, які склалися про начебто «другорядність» предмета «фізична культура», до знаходження адекватних підходів до особистості кожного учня, його інтересів, схильностей, потреб і потенційних можливостей вдосконалення в тому або іншому виді спортивної або фізкультурної діяльності.

Відповідна специфіка виявляється і в організації навчально-тренувальних занять. Це найбільше стосується, створення нових та адаптації вже наявних прийомів індивідуалізації і диференціації тренувальних дій, створення типологічно однорідних підгруп тих, хто займається цим видом спорту, поєднання загальногрупового та індивідуального тренувального навантаження, створення сприятливого комунікаційного та емоційного клімату в навчально-тренувальній групі. Важливе місце в організаційній концепції спортивно орієнтованого фізичного виховання належить обґрунтуванню системи контролю за станом фізичного розвитку, фізичної підготовленості і здоров'я тих, хто навчається, успішності учнів з інших навчальних дисциплін загальноосвітньої школи [3].

Організація виховної роботи в навчально-тренувальних групах має передбачати не тільки забезпечення успішного освоєння учнями суто спортивних і фізкультурних цінностей, а й також формування в них світогляду, розвиток позитивних рис, нівеляцію негативних якостей особистості школяра, певні структури міжособових стосунків, виявлення лідерів у колективі, створення доброзичливої атмосфери співпраці учнів і наставників, поступове формування корпоративних традицій і «неписаних правил» поведінки, спілкування, ставлення до спільної роботи. Разом з тим потрібна й організація «вписаність» виховної роботи в колективах навчально-тренувальних груп у загальну систему виховної роботи в школі [3].

Інноваційна суть організації процесу спортивно орієнтованого фізичного виховання полягає в тому, щоб створити умови для подолання цієї суперечності, щоб запропонувати таку форму організації фізичного виховання учнів школи, за якої був би неможливий не тільки недиференційований підхід до освоєння школярами фізичної культури, але відкривалася б реальна перспектива для їхнього ефективного фізичного вдосконалення – відповідно до індивідуальних потреб учнів, здібностей, рівня домагань кожного учня [3].

Відомо, що найбільш ефективним способом цілеспрямованого перетворення фізичного потенціалу людини є фізичне тренування – цілеспрямований, організований процес адаптації організму школяра до фізичних навантажень потрібного обсягу, інтенсивності й методично грамотного підбору змісту використовуваних для цього фізичних вправ. Разом з тим до обов'язкових елементів будь-якого тренувального процесу також належить постійне освоєння учнями нових рухових дій, їхнього вдосконалення, тобто моторного навчання.

Успішність у розвиткові фізичних якостей школяра і його координаційних здібностей багато в чому визначається тим, наскільки тренуючі дії збігаються, відповідають характеру динаміки вікового розвитку різних елементів і структур фізичного потенціалу учнів. Для цього явища характерні прискорення й уповільнення розвитку рухових якостей і здібностей, функціональних і морфологічних систем організму дитини. Адекватність педагогічних дій ритму вікового розвитку моторики дитини і підлітка є обов'язковою умовою методичного забезпечення навчально-тренувального процесу [3].

Формування навчально-тренувальних груп молодших школярів потрібно розглядати як безперервний процес, який може займати досить значний відрізок часу – від одного навчального року до двох-трьох років. Це пов'язано із специфікою нової форми організації спортивно орієнтованого фізичного виховання учнів в загальноосвітній школі, перш за все, з особливостями науково-педагогічної концепції спортивно орієнтованого фізичного виховання.

Під час комплектування навчально-тренувальних груп учнів належить урахувати те, що свобода вибору школярами певних видів спорту або фізичної активності для занять не повинна мати ніяких обмежень; потрібно передбачати можливість переходу учнів до іншої навчально-тренувальної групи, в якій учні займаються іншим видом спортивної, фізкультурної або оздоровчої діяльності. Будь-який школяр може здійснювати такі переходи без обмежень. Однак у цьому

випадку кожного разу має розв'язуватися питання про зарахування такого учня до тієї групи, тренування в якій стане для нього посиленням. Тому цілком реальною є ситуація, за якої учень-ретардант у старшій групі може перейти до групи акселератів молодшої, з початковим етапом її підготовки, з новим для учня видом спорту [3].

Як про це пишуть В.Бальсевич, Л.Лубишева, кількість учнів у навчально-тренувальних групах можна варіювати залежно від наявності місць занять і наявності викладачів. Якщо є можливість провести якісне навчально-тренувальне заняття із загальною кількістю до 45-50 осіб, то за такої умови можна створити й таку групу, але, проводячи заняття з основною частиною учнів доцільно розподілити її на 3-4 підгрупи. З кожною з них повинен працювати один викладач [3].

Формування принципово нової концепції багаторічної фізичної підготовки в системі фізичного виховання і спорту відкриває для всіх учителів нові перспективи у виявленні і розвитку спортивного таланту учнів.

Таким чином, простір для пошуку і виявлення спортивних талантів значно розширюється завдяки принципово новим і незвичайно сприятливим умовам, які б розкривали і формували б в учнів бажання брати участь у різноманітних видах спортивної діяльності в загальноосвітній школі [8; 9].

Подібну систему організації спортивно-масової роботи у 80-х роках ХХ ст. запровадили загальноосвітні школи Великобританії. В них надавалась учням змога обирати вид спорту, яким вони хотіли б займатися: футбол, регбі, спортивна гімнастика, волейбол, теніс, сквош, легка атлетика, крикет, плавання, веслування, вітрильний спорт, бадмінтон, гольф, хокей на траві, баскетбол, настільний теніс, стрільба з лука, верхова їзда, ковзанярський спорт, стрибки у воду. Все підпорядковувалося одній меті – утворити в учнів навички активного проведення дозвілля і занять спортом, які б зберігалися впродовж усього життя [10].

Учням, які бажають частіше займатися спортом, така можливість надається у школі, також і в спортивних клубах. Практично в усіх навчальних закладах після закінчення занять відбуваються тренування шкільних команд за різними видами спорту, найчастіше під керівництвом викладачів фізичного виховання.

Однак, не всі школи можуть надати широкі можливості для занять різними видами фізичної діяльності, тому дуже важливою є взаємодія шкіл і місцевих спортивних організацій. У Великобританії в цьому напрямі проводиться значна робота: призначаються спеціальні представники спортивних організацій, які на місцевому рівні координують спортивну діяльність шкіл, місцевих спортивних клубів і центрів відпочинку [10]. Наприклад, якщо школа не може запропонувати учням належної підготовки з регбі, вона скеровує їх за допомогою такого представника у місцевий клуб регбі.

Змагання проводяться переважно між навчальними закладами, тому що учні вважають своїм обов'язком спочатку завоювати перемогу для своєї школи, що відповідає духу британських студентських традицій. Із міських команд шкіл створено спеціальні ліги з певних видів спорту, а в сільських школах збереглися традиційні товариські зустрічі з місцевими школами. Асоціація англійського шкільного спорту створила та організувала спеціальну систему для більшості ігор та видів спорту, починаючи з районних змагань і закінчуючи в межах усієї країни [10].

Ще одним прикладом активізації шкільного спорту була програма для шкіл «Підготовка чемпіонів», ініційована урядом Великобританії в 1991 р. Для цього залучено всі адміністративні спорткомітети, серед них є Британська Рада освіти з фізичного виховання і Національна рада з шкільного спорту. Працювало 20 проектів у кожному з 10 підпорядкованих Спортивній Раді регіонів Великобританії. У кожному проекті відводилося шість тижнів для високоякісної підготовки з основних видів спорту. До проекту залучено близько 3500 дітей. Результати опубліковано 1992 р. у статті під назвою «Підготовка чемпіонів».

В останні десятиліття увагу фахівців привертає ще одна тенденція. У багатьох країнах Західної Європи спорт почав витіснити фізичне виховання. У цих країнах практикуються обов'язкові факультативні заняття спортом за вибором у шкільних спортивних об'єднаннях чи спілках з урахуванням схильностей учнів, у післяобідній, вільний від уроків час. Школам та їхнім спортивним об'єднанням для проведення занять надаються закриті й відкриті спортивні споруди, які належать державі. Тренування найчастіше відбуваються під керівництвом викладачів фізичного виховання.

У Великобританії існує право вибору як методів, так і змісту спортивних занять. До складання навчальної програми залучаються учні старших і випускних класів. Зміст занять охоплює майже всі відомі види спортивної діяльності і фізичні вправи [11].

Одним із перших кроків на шляху модернізації системи фізичного виховання в загальноосвітніх навчальних закладах України стало запровадження з 1 вересня 2005 р. в загальноосвітніх навчальних закладах фізкультурно-оздоровчого патріотичного комплексу школярів України «Козацький гарт», який став програмною і нормативною основою системи фізичного виховання школярів. Як наступник комплексу «Готовий до праці і оборони!», він має на меті формування здорового способу життя, підвищення соціальної активності і зміцнення здоров'я школярів, залучення їх до фізичної культури як складової частини загальнолюдської культури [12].

Цей комплекс, нещодавно народжений, уже розпочав свою ходу. Справжнім святом утвердження здорового способу життя виявилось проведення шкільного фестивалю в колегіумі «Берегиня» Національного університету «Києво-Могилянська академія». Невичерпного запасу енергії, радості і задоволення надав учням, учителям, гостям і батькам фестиваль, проведений у загальноосвітньому навчальному закладі № 78 м. Києва, на якому презентувалась атрибутика комплексу: значки та посвідчення [12].

Пошук нових форм організації навчальної діяльності спонукає фахівців Міністерства освіти і науки України до проведення експерименту з метою винесення годин на викладання предметів естетичного циклу, трудового навчання та фізичної культури на другу половину дня. Участь у ньому спонукає керівників навчальних закладів шукати відповіді на такі питання: «Чи відповідатимуть умови експерименту дотриманню санітарно-гігієнічних вимог до організації навчально-виховного процесу?», «Яким чином створити потрібну навчально-матеріальну базу для забезпечення процесу навчання у другій половині дня?», «Чи погодяться батьки учнів замінити заняття у спеціалізованих художніх, музичних, спортивних позашкільних навчальних закладах на уроки у другій половині дня?». Чимало з цих питань із часом знайдуть свою відповідь,

головне в цьому випадку – не зруйнувати старе, вже апробоване, не завдати нічому шкоди, будуючи нове [13].

Поступом стало впровадження спортивного профілю навчання, що сприяє задоволенню інтересів, запитів та розвитку природних здібностей школярів. Кількість навчальних закладів з таким профілем навчання поступово зростає. Проте, на жаль, ще не так багато керівників, які прагнуть втілювати в життя таке чудове починання, що веде до оздоровлення молодого покоління [12].

Приклад такого розуміння нам дає В. Полулях, директор школи-лицею № 2 м. Житомира. Саме вона перетворила звичайну загальноосвітню школу у школу-лицей з фізкультурним ухилом, саме її діти відчують благотворний вплив фізичних вправ, щоденно відвідуючи уроки фізичної культури, саме їй вдячні батьки за стан здоров'я своїх дітей [12].

Зростання кількості хворих дітей спонукало Г. Козакову, директора загальноосвітнього навчального закладу № 9 м. Нікополя Дніпропетровської області, шукати нових форм організації фізичного виховання з оздоровчою спрямованістю. Відчувши підтримку педагогів-однодумців, вона розпочала роботу зі створення у школі умов для збереження здоров'я школярів, їх оздоровлення засобами фізичного виховання. Уже давно працює в школі спортивний клуб вихідного дня «Надія», міжшкільний факультатив з фізичного виховання, який став справжнім центром фізичного виховання [12]. «З 2001/02 навчального року в нашій школі запроваджено третій урок фізичної культури як головну форму організації занять з футболу», – розповідає Сергій Толок, учитель ЗОШ № 58 м. Севастополя. «Урок проводимо на свіжому повітрі або в залі. Триває він 45 хв. На уроці фізичної культури з елементами футболу створюємо оптимальні умови для реалізації процесу фізичного розвитку. Побудувати урок правильно і педагогічно грамотно – це, насамперед, раціонально використати відведений на нього час. Організація уроку починається ще до заняття і передбачає дотримання порядку в роздягальні, підготовку інвентаря. Цим створюється позитивне емоційне тло, яке сприяє інтенсивній і плідній роботі. Основною формою організації уроку з елементами футболу для молодших учнів залишається комплексний урок. Учителю пише про те, що основним принципом побудови занять у початкових класах є універсальність постановки завдань, добір засобів і методів, дотримання вимог індивідуального підходу. У дітей формуються передумови для оволодіння техніко-тактичними діями, досягнення належної фізичної готовності [14]. Ми також вважаємо, що урок з елементами футболу доцільно розпочинати з першого класу. Потрібно застосовувати такі методи: круговий і поточний (для навчання), ігровий і змагальний (для вдосконалення техніки, тактики і фізичної підготовки). Усі завдання з учнями початкових класів належить пов'язувати з основною метою – із зміцненням здоров'я, сприянням правильному фізичному розвитку та різнобічним фізичним підготовкою, розвитком швидкості, спритності, гнучкості, з навчанням основ техніки і тактики футболу.

Висновки. «З метою підвищення ефективності занять молодших школярів на тренувальних заняттях у спортивних секціях застосовували такі нетрадиційні форми підвищення рухової активності школярів, як китайське ушу та індійська гатха-йога. Ці східні системи були для учнів новими і тому викликали інтерес і цікавість. За їхньою допомогою вдалося значно активізувати рухову активність школярів у режимі подовженого дня. Позитивну роль також відіграла методична підготовка вчителів, теоретичні семінари, практичні показові заняття з китайського ушу та з індійської гатха-йоги, зразки робочих планів, дидактичні матеріали і орієнтовні комплекси вправ східних систем [14]». «З 1993 по 2001 рік оздоровчою гімнастикою УШУ в нашій школі, – пише названий учитель, – займалися понад 400 дітей. За цей час за допомогою колег, батьків і свідомого ставлення до стану свого фізичного розвитку діти зміцнили й допомогли мені запобігти захворюванням хребта більшої частини тих, хто займається цим видом спорту». Оздоровче спрямування УШУ – «Довгий кулак» передбачає виконання індивідуальних комплексів, групових вправ з музичним супроводом. «Довгий кулак» ще називають дитячим. Заняття можна проводити з 5-6-річними дітьми у початковій школі. В цьому віці найчастіше використовуємо стійки «Лелека», «Вершник на коні», «Медведик танцює» і т. ін., що дає змогу працювати з дітьми на позитивних емоціях.

Приклади відновлення різноманітних форм позакласної, позаурочної, а також позашкільної роботи відповідно до їх функцій у системі загальної освіти, вказують на можливість забезпечення різнобічного розвитку рухових якостей учнів, сприяння збереженню і зміцненню психічного і фізичного здоров'я дітей усіх вікових груп [15-56].

Ураховуючи вже сказане, ми пропонуємо формування професійних якостей у студентів факультету підготовки вчителів початкових класів проводити на заняттях з фізичного виховання зі спортивною спрямованістю.

Література

1. Мацкевич Н.М. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до роботи з фізичного виховання: Дис. канд. наук з фізич. вих. і спорту: 24.00.04. – Луцьк, 2001. – 248 с.
2. Бальсевич В.К. Инфраструктура высокоэффективного физического воспитания в общеобразовательной школе: методология проектирования и эксплуатации // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2004. – № 3. – С. 47-49.
3. Бальсевич В.К., Лубышева Л.И. Концепция информационно-образовательной кампании по развертыванию национальной системы спортивно ориентированного физического воспитания обучающихся в общеобразовательных школах Российской Федерации // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2003. – № 1. – С. 11-17
4. Чедов К.Е. Мониторинг физического состояния школьников, занимающихся по инновационной педагогической технологии «спортизированное физическое воспитание» // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2004. – № 5. – С. 48-50.
5. Лубышева Л.И. Технология реализации инновационных проектов совершенствования систем физического воспитания на региональном уровне // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2002. – № 3. – С. 2-6.
6. Синельников О.А., Хасты П.А., Сычев А.В. Спортизация физического воспитания в школе: спортивное образование // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2004. – № 6. – С. 22-26.
7. Лубышев И.А. Олимпийская культура в спортизированном физическом воспитании // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2004. – № 3. – С. 47-49
8. Чедов К.Е. Спортизированное физическое воспитание в контексте подготовки олимпийского резерва // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2004. – № 3. – С. 45-46.

9. Попов М.П., Сычев А.В. Новые формы работы в СДЮШОР // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2003. – № 3. – С. 30.
10. Шиян О., Турчин І. Роль спорту в навчально-виховному процесі шкіл Великої Британії // Фізичне виховання в школі. – 2005. – № 1. – С. 51-54.
11. Щуркова Н.Е. Прикладная педагогика воспитания: Учебное пособие. – СПб.: Питер, 2005. – 366 с.
12. Операйло С. Актуальність і проблеми модернізації системи фізичного виховання // Фізичне виховання в школі. – 2006. – № 1. – С. 3-5.
13. Шиян Б.М. Теоретико-методичні основи підготовки вчителів фізичного виховання в педагогічних навчальних закладах: Автореф. дис...докт. пед. наук: 13.00.04 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – К., 1997. – 48 с.
14. Толок С. Формування мотивації навчальної діяльності молодших школярів на несвідоме ставлення до свого фізичного розвитку // Фізичне виховання в школі. – 2006. – № 1. – С. 18-20.
15. Демченко І.І., Максимчук Б.А., Ніфака Я.М., Височан Л.М., Зленко Н.М., Литвиненко В.А., Максимченко В.І., Райтаровська І.В. Шляхи розвитку здоров'язбережувальної компетентності майбутнього вчителя / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О.В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. – Випуск 2 (122) 20. – 203 с. (С. 35-40)
16. Максимчук Б.А., Браніцька Т.Р., Демченко І.І., Жаровська О.П., Семко М.І., Філоненко Л.В., Юзик М.А., Максимчук І.А. Педагогічна робота вчителя початкової школи оздоровчого спрямування / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О.В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. – Випуск 1 (121) 20. – с. 114 (С. 63-70)
17. Браніцька Т.Р. 5, Максимчук Б.А., Демченко І.І., Денисовець Т.М., Квас О.В., Кушнір Л.О., Петренко О.В., Максимчук І.А. Наукові підходи до визначення понять здоров'я та хвороби: порівняльний аналіз / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О.В. Тимошенка. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019 – Випуск 12 (120) 19. – 123 с. (С. 28-34)
18. Галайдюк М.А., Філоненко Л.В., Сивохоп Е.М., Кузьмік В.Б., Семаль Н.В., Демченко І.І., Максимчук І.А., Максимчук Б.А. Холістична модель здоров'я у контексті підготовки вчителя / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О.В. Тимошенка. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019 – Випуск 12 (120) 19. – 123 с. (С. 39-45)
19. Демченко І.І., Максимчук Б.А., Тарасенко Г.С., Браніцька Т.Р., Вербин Н.Б., Кушнір Л.О., Доценко О.М., Максимчук І.А. Умови ефективності здоров'яорієнтованого освітнього процесу / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019 – Випуск 12 (120) 19. – 123 с. (С. 50-56)
20. Тарасенко Г.С., Максимчук Б.А., Браніцька Т.Р., Демченко І.І., Хмеляр І.М., Пічкур М.О., Трофіменко В.О., Максимчук І.А. Здоров'я сучасної людини: чинники його вдосконалення / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О.В. Тимошенка. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019 – Випуск 11 (119) 19. – с. 191 (С. 174-179)
21. Максимчук Б., Жуков В., Ящук С., Зубаль М., Кевпанич В. Активізація мотивації майбутніх викладачів фізичного виховання і спорту в сфері екологічного туризму / Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал / голов. ред. А.А. Сбруюва. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. – № 7 (91). – 390 с. (С. 234-243)
22. Удосконалення військово-прикладних навичок рукопашного бою курсантів-правоохоронців МВС України на основі використання сучасних педагогічних технологій [Текст] / Б.А. Максимчук, О.А. Гаркавий, В.В. Оленченко, О.О. Хацаюк // Зб. наук. пр. «Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах». – №63, Т. 2. – Запоріжжя.: Класичний приватний університет, 2019. С. 98-104.
23. Бучківська Г.В., Демченко І.І., Бабій І.В., Нікітенко А.С., Балух М.М., Наливайко Н.В. Максимчук І.А., Максимчук Б.А. Проблеми валеологічної освіти в рамках системного підходу / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О.В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. – Випуск 5 (125) 20. – 169 с. (С. 43-49)
24. Максимчук Б.А. Теоретичні основи валеологічної підготовки студентів у процесі фізичного виховання / Б.А. Максимчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Ін-т магістратури, аспірантури, докторантури, Ін-т математики, фізики і технологій освіти ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ ; Вінниця, 2012. – Вип. 29. – С. 424–429. Фахове видання
25. Максимчук Б.А. Зміст валеологічного світогляду й підходи до аналізу його результативності / Б.А. Максимчук // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / Львів. держ. ін-т фіз. культури ім. Івана Боберського, Олімп. акад. України. – Львів, 2012. – Вип. 16, т. 4. – С. 66–73. Фахове видання
26. Максимчук Б.А. Валеологічна діяльність у сучасному суспільстві / Б.А. Максимчук // Наук. зап. Вінниц. держ.

пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія. – Вінниця, 2012. – № 36. – С. 116–120. Фахове видання

27. Максимчук Б.А. Підготовка майбутніх учителів до валеологічної діяльності, як педагогічна проблема / Б.А. Максимчук // Вісн. Чернігів. нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт / голов. ред. М.О. Носко. – Чернігів, 2012. – Вип. 98, т. 1. – С. 152–156.

28. Максимчук Б.А. Рівні підготовленості майбутніх учителів у процесі формування валеологічної компетентності / Б.А. Максимчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Ін-т магістратури, аспірантури, докторантури, Ін-т математики, фізики і технологій освіти ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ ; Вінниця, 2012. – Вип. 32. – С. 363–366. Фахове видання

29. Максимчук Б.А. Підготовка майбутніх учителів до валеологічної діяльності як психолого-педагогічна проблема / Б.А. Максимчук // Сучасні оздоровчо-реабілітаційні технології : зб. наук. пр. / Луцький ін-т розвитку людини Ун-ту «Україна» – Луцьк, 2012. – Вип. 7. – С. 3–9.

30. Максимчук Б.А. Компоненти валеологічної культури майбутніх учителів / Б.А. Максимчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Ін-т магістратури, аспірантури, докторантури, Ін-т математики, фізики і технологій освіти ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ ; Вінниця, 2012. – Вип. 31. – С. 410–414. Фахове видання

31. Максимчук Б.А. Соціокультурний аспект вимог до випускника вишу як до організатора оздоровчої роботи в системі виховання та результати соціокультурного впливу / Б.А. Максимчук // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / Львів. держ. ін-т фіз. культури ім. Івана Боберського, Олімп. акад. України. – Львів, 2011. – Вип. 15, т. 4. – С. 73–77. Фахове видання

32. Максимчук Б.А. Спілкування в структурі валеолого-педагогічної діяльності / Б.А. Максимчук // Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. – Вінниця, 2011. – № 35. – С. 254–258. Фахове видання

33. Максимчук Б.А. Навчально-пізнавальна активність студентів у контексті валеологічних завдань педагогічної освіти / Б.А. Максимчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Ін-т магістратури, аспірантури, докторантури, Ін-т математики, фізики і технологій освіти ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ ; Вінниця, 2011. – Вип. 28. – С. 370–376.

34. Максимчук Б.А. Навчально-пізнавальна активність студентів у контексті валеологічних завдань педагогічної освіти / Б.А. Максимчук // Наук. часоп. Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. пр. – Київ, 2011. – Вип. 11. – С. 11–14. Фахове видання

35. Максимчук Б.А. Валеологічна діяльність: сутність, структура й зміст / Б.А. Максимчук // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2011. – Вип. 12. – С. 226–232. Фахове видання

36. Максимчук Б.А. Іванов О.Н Лисюк С.П. Проблеми формування готовності студентів до самостійної фізкультурно-спортивної діяльності // Фізична культура, спорт та здоров'я нації /збірник наукових праць. – Випуск 10. – Вінниця, 2010. – С. 29-34. Фахове видання

37. Максимчук Б.А. Закономірності й рушійні сили процесу формування в майбутнього вчителя системи валеологічних якостей / Б.А. Максимчук // Наук. часоп. Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. пр. – Київ, 2010. – Вип. 7. – С. 163–167.

38. Максимчук Б.А. Формування системи світоглядного становлення майбутнього вчителя до здорового способу життя / Б.А. Максимчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Ін-т магістратури, аспірантури, докторантури, Ін-т математики, фізики і технологій освіти ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ ; Вінниця, 2010. – Вип. 26. – С. 385–388.

39. Максимчук Б. А. Особливості планування спортивно-масової роботи майбутніми вчителями початкової школи // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Харків: ХДАДМ (ХХПІ), 2009. - № 6. – с. 99-102. Фахове видання

40. Максимчук Б.А. Іванов О.Н., Лисюк С.П. Організація спортивно-масової роботи як соціально-педагогічна проблема // Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування. // Збірник наукових праць. – Вінниця: ВДПУ, 2009. – С. 145-155.

41. Максимчук Б.А. Історичний аспект педагогічного забезпечення здорового способу життя / Б.А. Максимчук // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / Львів. держ. ін-т фіз. культури ім. Івана Боберського, Олімп. акад. України. – Львів, 2009. – Вип. 13, т. 4. – С. 115–119. Фахове видання

42. Максимчук Б.А. Формування особистості майбутнього вчителя з основами валеологічного світогляду / Б.А. Максимчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Ін-т магістратури, аспірантури, докторантури, Ін-т математики, фізики і технологій освіти ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ ; Вінниця, 2009. – Вип. 22. – С. 379–383. Фахове видання

43. Максимчук Б.А. Валеологічний супровід гуманітаризації і гуманізації системи освіти / Б.А. Максимчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб.

наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Ін-т магістратури, аспірантури, докторантури, Ін-т математики, фізики і технологій освіти ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ ; Вінниця, 2009. – Вип. 21. – С. 171–176. Фахове видання

44. Максимчук Б.А. Філософські аспекти формування валеологічного світогляду / Б.А. Максимчук // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2009. – Вип. 8, т. 1. – С. 56–62. Фахове видання

45. Максимчук Б.А. Модернізація національної системи фізичного виховання шляхом теоретико-методичної підготовки майбутніх учителів початкових класів // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка і психологія. - № 23. – Вінниця: ВДПУ, 2008. - С. 228-232. Фахове видання

46. Максимчук Б.А. Актуальність формування валеологічної компетентності майбутніх педагогів / Б.А. Максимчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Ін-т магістратури, аспірантури, докторантури, Ін-т математики, фізики і технологій освіти ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. – Київ ; Вінниця, 2008. – Вип. 20. – С. 390–394. Фахове видання

47. Максимчук Б.А. Формування оздоровчих знань в історії педагогічної освіти / Б.А. Максимчук // Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. – Вінниця, 2008. – № 28. – С. 232–237. Фахове видання

48. Максимчук Б.А. Досвід організації фізичного виховання молодших школярів в Україні та країнах близького і далекого зарубіжжя / Б.А. Максимчук // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / Львів. держ. ін-т фіз. культури ім. Івана Боберського, Олімп. акад. України. – Львів, 2008. – Вип. 12, т. 2. – С. 131–136. Фахове видання

49. Максимчук Б.А. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до організації спортивно-масової роботи в школі // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Вип. 15 / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2007. - С. 332-337. Фахове видання

50. Максимчук Б.А. Педагогічні проблеми валеологічної освіти / Б.А. Максимчук // Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія. – Вінниця, 2010. – № 32. – С. 371–375.

51. Максимчук Б.А. Тенденції та перспективи професійної підготовки майбутнього вчителя з позиції валеологічного підходу / Б.А. Максимчук // Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування : зб. наук. пр. / Каф. теорії і методики спорту Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2009. – С. 65–69.

52. Максимчук Б.А. Теоретико-методологічні основи формування валеологічного світогляду майбутнього вчителя в системі вищої педагогічної освіти / Б.А. Максимчук // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи = Professional Development of Personality: Problems and Perspectives : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 жовт. 2009 р. / АПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Ін-т проф.-техн. освіти ; [ред. кол.: Ничкало Н. Г. (наук. ред.) та ін.]. – Хмельницький, 2009. – С. 282–286.

53. Максимчук Б.А. Проблема формування валеологічної компетентності студентів педагогічних університетів / Б.А. Максимчук // Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія. – Вінниця, 2008. – № 25. – С. 211–214. Фахове видання

54. Максимчук Б.А. Процес формування валеологічного світогляду майбутнього педагога / Б.А. Максимчук // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності ; редкол. М.М. Козяр (голов. ред.) та ін.]. – Львів, 2008. – Ч. 2. – С. 235–238.

55. Максимчук Б.А. Проблеми модернізації інфраструктури масового фізичного виховання молодших школярів // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Вип. 17 / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. - С. 129-132. Фахове видання

56. Максимчук Б.А. Самостійні заняття фізичними вправами / Б.А. Максимчук // Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування : зб. наук. пр. / Каф. теорії і методики спорту Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2008. – С. 51–58.

Reference

1. Matskevych, N.M. (2001). Formation of preparedness of future primary school teachers to work in physical education. PhD thesis. Lutsk, 248.
2. Balsevich, V.K. (2004). Infrastructure of high-efficiency physical education in general education school: methodology of design and operation. Physical education: upbringing, education, training, 3. 47-49.
3. Balsevich, V.K., & Lubysheva, L.I. (2003). The concept of information and educational campaign to deploy a national system of sports-oriented physical education for pupils in general education schools in the Russian Federation. Physical education: upbringing, education, training, 1. 11-17.
4. Chedov, K.Ye. (2004). Monitoring of physical state of pupils engaged in innovative pedagogical technology «sportized physical education». Physical education: upbringing, education, training, 5. 48–50.
5. Lubysheva, L.I. (2002). Technology of implementation of innovative projects for improvement of physical education systems at the regional level. Physical education: upbringing, education, training, 3. 2-6.
6. Sinelnikov, O.A., Khasti, P.A., & Sychev, A.V. (2004). Sports of physical education at school: sports education. Physical education: upbringing, education, training, 6. 22–26.

7. Lubyshev, I.A. (2004). Olympic culture in sporting physical education. *Physical education: upbringing, education, training*, 3. 47-49
8. Chedov, K.Ye. (2004). Sports physical education in the context of the preparation of the Olympic reserve. *Physical education: upbringing, education, training*, 3. 45-46.
9. Popov, M.P., & Sychev, A.V. (2003). New forms of work in SCYSOR. *Physical education: upbringing, education, training*, 3. 30.
10. Shyian O., & Turchyn, I. (2005). The role of sports in the educational process of schools in Great Britain. *Physical education at school*, 1. 51-54.
11. Shchurkova, N.Ye. (2005). *Applied pedagogy of education: Textbook*, 366.
12. Operaylo, S. (2006). Relevance and problems of modernization of the physical education system. *Physical education at school*, 1. 3-5.
13. Shyian, B.M. (1997). Theoretical and methodological foundations for training of physical education teachers in pedagogical educational institutions. PHD thesis. Institute of pedagogy and psychology of vocational education APS of Ukraine, 48.
14. Tolok, S. (2006). Forming the motivation of educational activities of junior pupils on unconscious attitude to their physical development. *Physical education at school* 1. 18-20.
15. Demchenko I.I., Maksymchuk B.A., Nifaka Y. M., Vysochan L. M., Zlenko N. M., Lytvynenko V.A., Maksymchenko V. I., Raytarovska I. V. (2020). The ways to develop the health-saving competence of a future teacher. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue 2 (122) 20. 203 (35-40).
16. Maksymchuk B.A. Branitska T.R., Demchenko I.I., Zharovska O.P., Semko M.I., Filonenko L.V., Yuzyk M.A., Maksymchuk I.A. (2020). Pedagogical work of a primary school teacher of health-improving direction. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue 1 (121) 20. 114 (63-70).
17. Branitska T.R., Maksymchuk B.A., Demchenko I.I., Denysovets Y.M., Kvak O.V., Kushnir L.O., Petrenko O.V., Maksymchuk I.A. (2019). Scientific approaches to the definition of health and disease: comparative analysis. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue 12 (120) 19. 123 (28-34).
18. Halaydiuk M.A., Filonenko L.V., Syvokhop Y.M., Kusmik V.B., Semal N.V., Demchenko I.I., Maksymchuk I.A., Maksymchuk B.A. A holistic model of health in the context of teacher training. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue 12 (120) 19. 123 (39-45).
19. Demchenko I.I., Maksymchuk B.A., Tarasenko H.S., Branitska T.R., Verbyn N.B., Kushnir L.O., Dotsenko O.M., Maksymchuk I.A. (2019). Conditions of effectiveness of the health-oriented educational process. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue 12 (120) 19. 123 (50-56).
20. Tarasenko H.S., Maksymchuk B.A., Branitska T.R., Demchenko I.I., Khmeliar I.M., Pichkur M.O., Trofimenko V.O., Maksymchuk I.A. (2019). Health of modern man: factors of its improvement. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue 11 (119) 19. 191 (174-179).
21. Maksymchuk B., Zhukov V., Yashchuk S., Zupal M., Kevpanych V. (2019). Intensification of motivation of future physical education teachers and sports in the field of environmental tourism. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. Sumy, 7 (91). 390 (234-243).
22. Maksymchuk B.A., Harkavyi O.A., Olenchenko V.V., Khatsayuk O.O. (2019). Improvement of military-applied hand-to-hand combat skills of law enforcement cadets of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine based on the use of modern pedagogical technologies. *Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools*, V. 2. Zaporizhia, 63, 98-104.
23. Buchkivska, H.V., Demchenko, I.I., Babiy, I.V., Nikitenko, A.S., Balukh, M.M., Nalyvaiko, N.V., Maksymchuk, I.A., & Maksymchuk, B.A. (2020). Problems of valeological education within systemic approach. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue, 5 (125) 20. 169. (43-49).
24. Maksymchuk, B.A. (2012). Theoretical foundations of valeological training of students in the process of physical education. *Vinnytsia*, 29. 424–429.
25. Maksymchuk, B. A. (2012). The content of valeological worldview and approaches to analysis of its impact. *Lviv*, 16, V. 4. 66–73.
26. Maksymchuk, B. A. (2012). Valeological activity in modern society. *Vinnytsia*, 36. 116–120.
27. Maksymchuk, B. A. (2012). Preparing future teachers for valeological activities as a pedagogical problem. *Chernihiv*, 98, V. 1. 152–156.
28. Maksymchuk, B. A. (2012). Training levels of future teachers in the process of valeological competence. *Vinnytsia*, 32. 363–366.
29. Maksymchuk, B. A. (2012). Preparation of future teachers for valeological activities as a psychological and pedagogical problem. *Lutsk*, 7. 3–9.
30. Maksymchuk, B. A. (2012). Components of the valeological culture of future teachers. *Vinnytsia*, 31. 410–414.

31. Maksymchuk, B. A. (2011). A sociocultural aspect of the requirements for graduates as organizers of health-improving activities in the system of education and the results of sociocultural influence. *Young Sports Science of Ukraine: Collection of Scientific Works on Physical Education, Sport and Human Health*, 15 (4), 73–77.
32. Maksymchuk, B.A. (2011). Communication in the structure of valeological and pedagogical activities. *Pedagogy and psychology*. Vinnytsia, 35. 254–258.
33. Maksymchuk, B.A. (2011). Educational and cognitive activity of students in the context of valeological tasks of pedagogical education. *Vinnytsia*, 28. 370–376.
34. Maksymchuk, B. A. (2011). Educational and cognitive activity of students in the context of valeological tasks of pedagogical education . *Scientific Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport), 11. 11–14.
35. Maksymchuk, B.A. (2011). Valeological activity: essence, structure and content. *Vinnytsia*, 12. 226–232.
36. Maksymchuk, B.A., Ivanov, O.N., & Lysiuk, S.P. (2010). Problems in developing students' readiness for independent physical education and sport activities. *Physical Education, Sport and Health of the Nation*, 10, 29–34.
37. Maksymchuk, B.A. (2010). Patterns and dynamics of the future teacher's process of formation of the system of valeological qualities. *Scientific Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). 7, 163–167.
38. Maksymchuk, B.A. (2010). Forming the System of Ideological Formation of Future Teacher towards a Healthy Lifestyle. *Modern Information Technologies and Innovative Methodologies of Learning in Training of Specialists: Methodology, Theory, Experience, Problems*, 26, 385–388.
39. Maksymchuk, B.A. (2009). Planning mass participation sports events by future primary school teachers. *Pedagogy, Psychology and Medical and Biological Problems of Physical Education and Sport*, 6, 99–102.
40. Maksymchuk, B.A., Ivanov, O.N., & Lysiuk, S.P. (2009). Organizing mass participation sports events as a socio-pedagogical problem. *Relevant Problems of Physical Education and Methods of Sport Training*, 145–155.
41. Maksymchuk, B.A. (2009). A historical aspect of pedagogical support of a healthy lifestyle. *Young Sports Science of Ukraine: a Collection of Scientific Works on Physical Education, Sport and Human Health*, 13 (4), 115–119.
42. Maksymchuk, B.A. (2009). Formation of the future teacher's personality with the basics of a valeological worldview. *Modern information technologies and innovative methods of studying in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems*. Kiev. *Vinnytsia*, 22, 379–383.
43. Maksymchuk, B.A. (2009). Valeological support for the humanitarization and humanization of the education system. *Modern information technologies and innovative methods of studying in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems*. Kiev. *Vinnytsia*, 21, 171–176.
44. Maksymchuk, B.A. (2009). Philosophical aspects of the formation of valeological worldview. *Physical culture, sports and health of the nation*. *Vinnytsia*. V. 1. 8, 56–62.
45. Maksymchuk, B.A. (2008). Modernizing the national system of physical education by means of theoretical and methodological training of future primary school teachers. *Scientific Notes of Vinnytsia State Pedagogical University. Series: Pedagogy and Psychology*, 23, 228–232.
46. Maksymchuk, B.A. (2016). The relevance of forming the future teachers' valeological competency. *Kiev. Vinnytsia*, 20, 390–394.
47. Maksymchuk, B.A. (2008). Forming health-improving knowledge in the history of teacher education. *Scientific Notes of Mykhailo Kotsiubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University. Series: Pedagogy and Psychology*, 28, 232–237.
48. Maksymchuk, B.A. (2008). The experience of organizing physical education for primary school pupils in Ukraine and countries of near and far. *Young Sports Science of Ukraine: a Collection of Scientific Works on Physical Education, Sport and Human Health*, 12 (2), 131–136.
49. Maksymchuk, B.A. (2007). Developing readiness in future primary school teachers to organize mass participation sports events in school. *Modern Information Technologies and Innovative Methods of Specialist Training: Methodology, Theory, Experience, Problems*, 15, 332–337.
50. Maksymchuk, B.A. (2010). Pedagogical problems of valeological education. *Pedagogy and psychology*. *Vinnytsia*, 32. 371–375.
51. Maksymchuk, B.A. (2009). Trends and prospects of future teacher training from the position of valeological approach. *Topical problems of physical education and sports training methods*. *Vinnitsia*, 65-69.
52. Maksymchuk, B.A. (2009). Theoretical and methodological foundations for the formation of valeological worldview of a future teacher in the system of higher pedagogical education. *Professional Development of Personality: Problems and Perspectives*. *Khmelnytskyi*, 282–286.
53. Maksymchuk, B.A. (2008). The problem of the formation of valeological competence at students of pedagogical universities. *Pedagogy and psychology*. *Vinnytsia*, 25. 211–214.
54. Maksymchuk, B.A. (2008). The process of forming the valeological worldview of the future teacher. *Information telecommunications technologies in modern education: experience, problems, prospects*. *Lviv*. Part. 2, 235–238.
55. Maksymchuk, B.A. (2008). The problems of modernizing the infrastructure of mass physical education for primary school pupils. *Modern Information Technologies and Innovative Methods of Specialist Training: Methodology, Theory, Experience, Problems*, 17, 129–132.
56. Maksymchuk, B.A. (2008). Individual physical exercises. *Relevant Problems of Physical Education and Methodologies of Sport Training*, 51–58.